

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ 4/02

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ՍԱՀՄԱՆԱԶՉԱՓԵՐԸ, ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂ ՏԱՐԻՆԵՐԻ ԿԱԶՄԸ, ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԻ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՉԱՓԸ

ՉԼՈՒԽ 1. ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ

1. Մույն կանոնակարգը սահմանում է ներդրումային ընկերությունների գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը և սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը, որի դեպքում ներդրումային ծառայությունների մատուցման լիցենզիան կարող է ուժը կորցրած ճանաչվել, ինչպես նաև օտարերկրյա ներդրումային ընկերության մասնաճյուղերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ներդրումային ծառայությունների մատուցման լրացուցիչ պայմանները:

ՉԼՈՒԽ 2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2. Մույն կանոնակարգում օգտագործված հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունը.

- 1) Կենտրոնական բանկ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ,
- 2) Ֆինանսական կազմակերպություն՝ Կենտրոնական բանկի կամ ֆինանսական ոլորտի կարգավորումն ու վերահսկողությունն իրականացնող օտարերկրյա մարմնի կողմից լիցենզավորվող և/կամ հաշվառվող (գրանցվող) իրավաբանական անձ,
- 3) ոչ բանկ կազմակերպություն՝ իրավաբանական անձ, բացառությամբ բանկի:
- 4) թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտոր՝ ,Թանկարժեք մետաղների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ստանդարտացված ձուլակտոր:
- 5) հաշվային պլան՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011 թվականի նոյեմբերի 30-ի 322Ն որոշմամբ և Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարի 2011 թվականի դեկտեմբերի 16-ի թիվ 1032Ն հրամանով համատեղ հաստատված ,Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան,,:
- 6) անանցյալ գործիքներ՝ ֆորվարդը, ֆյուչերսը, օպցիոնը, սվոպը և ,Արժեթղթերի շուկայի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն այլ անանցյալ գործիքները:
- 7) հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ՝ ներդրումային ընկերության կողմից տրամադրված երաշխավորություններ:
- 8) վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություն՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2002 թվականի նոյեմբերի 5-ի թիվ 347Ն որոշմամբ հաստատված ,Վարկային կազմակերպությունների գործունեության

կարգավորումը, վարկային կազմակերպությունների գործունեության տնտեսական նորմատիվները,, Կանոնակարգ 14-ով սահմանված վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություն:

9) հաշվեկշռային մնացորդ (արժեք)՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով հաշվեկշռում հաշվեգրված գումարը՝ ներառյալ տոկոսները, տույժերը և տուգանքները՝ նվազեցրած դրա գծով ձևավորված հնարավոր պահուստը, կուտակված ամորտիզացիան և արժեգրկումը, եթե այդպիսիք կան:

(2-րդ կետը փոխվել է, լրացվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ, փոխվել է 27.11.12թ. թիվ 327 Ն որոշմամբ):

3. Սույն կանոնակարգում օգտագործվող այլ հասկացություններն ունեն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված իմաստները, եթե սույն կանոնակարգով դրանց վերաբերյալ այլ բան սահմանված չէ:

ԳԼՈՒԽ 3. ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐԱԾՓԵՐԸ

4. Կենտրոնական բանկը ներդրումային ընկերությունների համար սահմանում է.

1) կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերի նորմատիվը և

2) ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության Ն1 նորմատիվը:

5. Ներդրումային ընկերությունների համար ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանվում է.

1) 20 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամ, եթե ներդրումային ընկերությունն առանց տիրապետելու հաճախորդի միջոցներին (արժեթղթերին և(կամ) դրամական միջոցներին) իրականացնում է հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունում և հաղորդում և(կամ) իր կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարման ծառայություն, և(կամ) մատուցում է արժեթղթերում ներդրումների հետ կապված հաճախորդներին խորհրդատվության տրամադրման ծառայություն,

2) 50 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամ, եթե ներդրումային ընկերությունը տիրապետում է հաճախորդի միջոցներին (արժեթղթերին և(կամ) դրամական միջոցներին) և իրավունք ունի մատուցել հետևյալ ներդրումային ծառայություններից առնվազն մեկը.

ա. հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունում և հաղորդում,

բ. իր կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարում.

3) 50 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամ, եթե ներդրումային ընկերությունը իրականացնում է արժեթղթերի փաթեթի կառավարում և(կամ) արժեթղթերի չերաշխավորված տեղաբաշխում,

4) 300 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամ, եթե ներդրումային ընկերությունը արժեթղթերով գործարքներ է կատարում իր հաշվին և իր անունից, և(կամ) մատուցում է արժեթղթերի երաշխավորված տեղաբաշխման ծառայությունը, և(կամ) իրականացնում է արժեթղթերի պահառություն:

6. Սույն կանոնակարգի 5-րդ կետի իմաստով՝ ներդրումային ընկերությունը տիրապետում է հաճախորդի միջոցներին (արժեթղթերին և(կամ) դրամական միջոցներին), եթե այդ ընկերությունը հաճախորդի միջոցները պահում է իր հաշվում կամ փաստացի հնարավորություն ունի տիրապետել դրանք:

7. Ներդրումային ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը սահմանվում է 1 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

8. Սույն կանոնակարգի 5-րդ կետում նշված միաժամանակ տարբեր ենթակետերով սահմանված ծառայությունների մատուցման դեպքում ներդրումային ընկերության

նկատմամբ կիրառվում է դրանցից յուրաքանչյուրի համար սահմանված ընդհանուր կապիտալի նորմատիվի այն նվազագույն չափը, որն ավելի խիստ է:

9. Ներդրումային ընկերության ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (Ն1 նորմատիվ) սահմանվում է 12 տոկոս:

10. Ներդրումային ընկերությունը, որը մատուցում է միայն արժեթղթերում ներդրումների հետ կապված հաճախորդներին խորհրդատվության տրամադրման ծառայությունը և (կամ) հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականների ընդունում և հաղորդում առանց տիրապետելու հաճախորդի միջոցներին (արժեթղթերին և(կամ) դրամական միջոցներին), չի հաշվարկում Ն1 հիմնական տնտեսական նորմատիվը:

11. Ներդրումային ընկերությունը պետք է յուրաքանչյուր ամսվա միջին օրական հաշվարկով ապահովի կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերը, Ն1 հիմնական տնտեսական նորմատիվը:

11.1 Օտարերկրյա ներդրումային ընկերությունների մասնաճյուղերի համար չեն սահմանվում տնտեսական նորմատիվներ:

(11 կետը լրացվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ):

12. Եթե ներդրումային ընկերությունն ունի դուստր ընկերություն, ապա Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվող հիմնական տնտեսական նորմատիվները կիրառվում են նաև ներդրումային ընկերության համախմբված հաշվետվությունների նկատմամբ:

ԳԼՈՒԽ 4. ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂ ՏԱՐԲԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

13. Սույն կանոնակարգի 5-րդ կետով սահմանված՝ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և Ն1 հիմնական տնտեսական նորմատիվի հաշվարկման համար ներդրումային ընկերության ընդհանուր կապիտալը նրա հիմնական (առաջնային) և լրացուցիչ (երկրորդային) կապիտալների հանրագումարն է՝ համապատասխան նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընդ որում, ընդհանուր կապիտալի մեծությունը հաշվարկելիս լրացուցիչ կապիտալը ընդհանուր կապիտալի հաշվարկում ընդգրկվում է հիմնական կապիտալի (սույն գլխի 15-րդ կետի համաձայն կատարվող նվազեցումները հաշվի առած) առավելագույնը 50 %-ի չափով:

14. Ներդրումային ընկերության հիմնական կապիտալը հետևյալ տարրերի հանրագումարի և հիմնական կապիտալի մեծությունից նվազեցվող տարրերի տարբերությունն է՝

- 1) հաշվային պլանի 50-րդ բաժնում հաշվառվող կանոնադրական կապիտալ (կանոնադրական հիմնադրամ),
  - 2) չբաշխված շահույթ (վնաս),
  - 3) գլխավոր պահուստ:
- (14-րդ կետը փոխվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ):

15. Հիմնական կապիտալի մեծությունից նվազեցվող տարրերն են.

- 1) ոչ նյութական ակտիվների (այդ թվում՝ շահագործումից դուրս), ինչպես նաև ոչ նյութական ակտիվների վրա կատարված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային արժեքը (բացառությամբ՝ ներդրումային ընկերության կողմից ներդրումային ծառայությունների ընթացքում օգտագործվող համակարգչային ծրագրերի և դրանց օգտագործման իրավունքների վճարումների, ՍիԲիԷյՆեթ, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվարկային համակարգի և Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությամբ՝ նաև այլ վճարահաշվարկային համակարգերի (այդ թվում՝ ներդրումային ընկերության օտարերկրյա մասնաճյուղերի կողմից օգտագործվող օտարերկրյա վճարահաշվարկային համակարգերից) օգտվելու իրավունք տվող վճարումների չափով),
- 2) հաշվային պլանի 51-րդ բաժնում հաշվառվող հետ գնված և չվճարված կապիտալը,

3) ներդրումային ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ներդրումային ծառայությունների համար չօգտագործվող նյութական ակտիվների (հիմնական միջոցների և այլ նյութական ակտիվների, այդ թվում՝ գրավի տնօրինման արդյունքում կամ այլ պահանջներից առաջացած սեփականացված ակտիվների, շահագործումից դուրս այլ հիմնական միջոցների, ինչպես նաև ներդրումային ծառայությունների համար չօգտագործվող հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումների) հաշվեկշռային արժեքը՝ այդ ակտիվները օրենքով սահմանված կարգով ներդրումային ընկերության սեփականությունը համարվելու օրվանից վեց ամիս հետո,

4) ներդրումային ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ներդրումային ծառայությունների համար օգտագործվող նյութական ակտիվների (հիմնական միջոցների, այդ թվում՝ անշարժ գույքի (շենքերի և շինությունների), այլ հիմնական միջոցների, ինչպես նաև ներդրումային ընկերության գործունեության համար օգտագործվող հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումների) արժեքը՝ հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության 25 տոկոսը գերազանցող գումարի չափով: Սույն ենթակետի իմաստով՝ նյութական ակտիվի արժեքը հավասար է նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքի և կապիտալ ներդրումների հանրագումարին՝ նվազեցված դրանց գծով կատարված ամորտիզացիոն հատկացումների, արժեզրկումից և վերագնահատումից կորուստների չափով:

5) ներդրումային ընկերության վարձակալված հիմնական միջոցի բարելավմանն ուղղված կապիտալ ներդրումների հաշվեկշռային մնացորդը,

6) այլ ֆինանսական կազմակերպությունների (այդ թվում՝ ներդրումային ընկերությունների) կանոնադրական կապիտալում իրականացված ներդրումների հաշվեկշռային արժեքը, եթե

ա. ներդրումը կազմում է տվյալ անձի կանոնադրական կապիտալի 10 տոկոսը կամ ավելին, կամ

բ. ներդրումը փոքր է տվյալ անձի կանոնադրական կապիտալի 10 տոկոսից, սակայն գերազանցում է ներդրումային ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության 15 տոկոսը, կամ

գ. բոլոր անձանց կանոնադրական կապիտալներում ներդրումները գերազանցում են ներդրումային ընկերության հիմնական կապիտալի հաշվեկշռային մեծության 60 տոկոսը:

(15-րդ կետը փոխվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն, 27.11.12թ. թիվ 327 Ն

որոշումներով):

16. Ներդրումային ընկերության լրացուցիչ կապիտալը բաղկացած է.

1) ներդրումային ընկերության սեփականությունը հանդիսացող և ներդրումային ընկերության կողմից ծառայությունների մատուցման համար օգտագործվող նյութական ակտիվների վերագնահատումից աճից,

2) արտերկրյա գործառնության վերահաշվարկից փոխարժեքային տարբերություններից,

3) հաշվային պլանի 52-րդ բաժնում հաշվառվող այլ համապարփակ եկամտի այլ տարրերից:

(16-րդ կետը փոխվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ):

17. Լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ներդրումային ընկերությունների կողմից ծառայությունների մատուցման համար չօգտագործվող նյութական ակտիվների, հիմնական կապիտալի մեծությունից պակասեցվող նյութական և ոչ նյութական ակտիվների՝ այլ համապարփակ եկամտի տարր հանդիսացող վերագնահատումից աճը (եկամուտը, շահույթը/վնասը):

(17-րդ կետը փոխվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ):

18. Սույն կանոնակարգի իմաստով ծառայությունների մատուցման համար օգտագործվող նյութական ակտիվներ են համարվում այն ակտիվները, որոնք ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվում են ,Արժեթղթերի շուկայի մասին Է Հայաստանի

Հանրապետության օրենքով սահմանված ներդրումային և (կամ) ոչ հիմնական ծառայություններ մատուցելու համար: Ընդ որում, ներդրումային և (կամ) ոչ հիմնական ծառայությունների մատուցման համար օգտագործվող սեփական շենքեր և շինություններ (անշարժ գույք) են համարվում այն նյութական ակտիվները, որտեղ ներդրումային ընկերությունները և (կամ) նրանց մասնաճյուղերը մատուցում են ,Արժեթղթերի շուկայի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ներդրումային և (կամ) ոչ հիմնական ծառայություններ, ինչպես նաև այն շենքերը և շինությունները, որոնք զբաղեցված են ներդրումային ընկերությունների մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների կողմից:

(18-րդ կետը փոխվել է 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ):

19. Ներդրումային ընկերության ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը որոշվում է

$$\text{Ն1} = \frac{\text{Կընդ}}{\text{ՌԿԱ}} \text{ բանաձևով,}$$

որտեղ՝

Կընդ - ընդհանուր կապիտալն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ՌԿԱ = ՎՌ + 25/3(ՇՌ+ԳՌ), որտեղ՝

ՎՌ-վարկային ռիսկն է՝ հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի, ՇՌ-շուկայական ռիսկն է՝ հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի հավելված 2-ի և ԳՌ-գործառնական ռիսկն է՝ հաշվարկված համաձայն սույն կանոնակարգի հավելված 3-ի:

ՊԼՈՒԽ 5. ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԻ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՉԱՓԸ, ՈՐԻ ԴԵՊՋՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ԼԻՑԵՆԶԻԱՆ ԿԱՐՈՂ Է ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱԶՎԵԼ

20. Ներդրումային ծառայությունների մատուցման լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչելը, որպես պատասխանատվության միջոց, կարող է կիրառվել ներդրումային ընկերության տնտեսական նորմատիվը (նորմատիվները) սահմանված չափերից 10 և ավելի տոկոս նվազման դեպքում:

ՊԼՈՒԽ 6. ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ՊԼՈՒԽ 7. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

(6-րդ եւ 7-րդ գլուխները ուժը կորցրել են 10.01.12թ. թիվ 2 Ն որոշմամբ):